

PROIECT EDUCAȚIONAL TRECEREA PRAGULUI DE LA ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR LA CEL GIMNAZIAL

Profesor învățământ primar, Băcican Codruța
Școala Gimnazială „Virgil Iovănaș” Șofronea, Arad

DOMENIU: integrarea școlară, prevenirea abandonului școlar

ORGANIZATORI: Școala Gimnazială „Virgil Iovănaș” Șofronea

COORDONATORI: Prof.înv.primar Băcican Codruța

COLABORATORI: profesor limba română: Petrișor Andreea

profesori matematică: Sfârâilă Remus

Pop Rodica

Consilier școlar

DURATA: 1an –ianuarie 2019-iunie 2020

ARGUMENT

De mulți ani se vorbește despre existența unui „prag” în trecerea elevilor din clasele ciclului primar în cele gimnaziale. Învățătorii și profesorii sunt preocupați de acest „prag” pentru că el este una din cauzele principale ale eșecurilor, neadaptărilor unor elevi în clasa a V-a. În școli se desfășoară o serie de activități care să conducă la micșorarea acestui „prag”, la scăderea numărului celor inadaptați la cerințele ciclului gimnazial. Totuși, sunt elevi care se lovesc de el, se descurcă greu în clasele mai mari și, unii, abandonează învățătura. Școala nu trebuie să rămână pasivă, ci trebuie să acționeze în diverse feluri pentru ameliorarea situației. În multe unități se desfășoară lecții deschise în clasa a IV-a la care participă profesorii ce vor preda la clasa a V-a, în altele țin profesorii lecții deschise la clasa a IV-a. Aceste activități se desfășoară cu scopul ca profesorii să cunoască elevii sau ca elevii să cunoască viitorii profesori. Dar oare e suficient? În aceste condiții pentru cine e mai ușor în clas a V-a, pentru profesori sau pentru elevi?

Putem spune că aceste acțiuni își au eficiența lor, dar nu sunt suficiente pentru rezolvarea „pragului” între primar și gimnaziu.

În urma unor cercetări s-au constatat o serie de cauze care conduc la inadaptarea școlară a unor copii în clas a V-a.

Astfel, diferența dintre numărul de ore pe săptămână prevăzute pentru clasa a IV-a și, respectiv, pentru clasa a V-a conduce la o suprasolicitare a unor copii care nu pot face față unui efort intelectual mai îndelungat pe zi. Aici, trebuie amintit faptul că, de câțiva ani, copiii cu cerințe educative speciale

au fost obligatoriu integrați în învățământul de masă și au promovat clasele învățământului primar cu un bagaj minim de cunoștințe. Învățătorul a lucrat cu acești elevi ținând seama de potențialul lor intelectual, dar vor face oare profesorii același lucru?!

Încă din clasa a IV-a se observă că, mai ales, în zilele în care în orar sunt prevăzute 5 ore ultima oră este aproape compromisă dacă învățătorul nu-și planifică acțiuni didactice mai atractive, în care se transmit mai puține cunoștințe. În clasa a V-a, numai după 3 luni, elevul este supus la efort, în școală, de 5-6 ore pe zi. Pe lângă aceasta, profesorul este nevoit să-și țină ora la fel fie că e prima, fie că e ultima.

Până la terminarea clasei a IV-a, cuvântul doamnei învățătoare este literă de lege atât pentru părinți, cât și pentru copii. Din clasa a V-a, prin fața elevilor se perindă foarte mulți profesori, fiecare cu personalitatea lui, cu exigențele lui, cu pretențiile lui. Astfel, cuvântul capătă pluralități: așa a spus doamna de istorie, așa a spus doamna de matematică etc. Învățătorii consideră că, în general, profesorii sunt prea distanți față de elevi.

Este cunoscut faptul că învățătorul se apropie atât de mult de elevi, încât ajunge uneori la o dădceală excesivă. Elevul citește pe fața dascălului dacă răspunsul e bun, execută anumite lucruri numai la semnul acestuia, își corectează răspunsul imediat ce observă că învățătorul nu-i mulțumit, ajungând chiar să scrie corect, să se exprime și să calculeze corect numai în prezența învățătorului. Sigur că această „dădceală” este necesară un timp, dar, până la sfârșitul clasei a IV-a, elevul trebuie lăsat să se descurce singur, să rezolve sarcini didactice fără ajutorul învățătorului. Primul pas în acest sens este activitatea independentă la lecție. Dacă ore întregi elevii rezolvă aceleași sarcini cele de la tablă, oricât le-ar spune învățătorul să lucreze singuri, cel nesigur pe cunoștințe sau cel care nu știe tot de la tablă copiază. Astfel ei sunt scăpați de sub control. În urma controlului caietelor se poate trage concluzia că elevii lucrează, dar câți lucrează conștient nu se poate ști. De aici se observă că trebuie să ne preocupe ponderea activității independente în fiecare lecție.

Discrepanța mare dintre programele școlare este o altă cauză care contribuie la diminuarea optimizării integrării absolvenților clasei a IV-a în clasa a V-a.

În perioada de trecere de la o clasă la alta au loc transformări fizice și psihice specifice vârstei copiilor. Acestea influențează rezultatele activității elevilor și pot spori dificultățile de adaptare atunci când nu sunt luate în considerare de către educatori. Integrarea în clasa a V-a presupune adaptarea la un alt mod de comportare, schimbarea locului cu care ești obișnuit, a prietenilor, a felului de a te purta, implică întotdeauna un efort. Acest efort de adaptare cere un consum de energie nervoasă, consum care se resimte în activitatea elevilor și de care educatorii trebuie să țină seama. Să nu se uite rolul pe care îl are familia. Pe parcursul ciclului primar, familia reprezintă un sprijin direct al copilului, al învățătorului. Odată ajunși în clasa a V-a, se întâmplă ca unele familii să îi abandoneze pe copii de cele mai multe ori datorită nepriceperii de a-i ajuta la lecții.

În ciclul primar rar se întâmplă ca un elev să nu fie întrebat ceva într-o zi. El are totdeauna ceva de povestit acasă în legătură cu participarea sa la lecții. În clasa următoare se adună zile în care elevul nu e solicitat, nu pentru că ar fi o defecțiune de organizare a procesului de predare-învățare, ci pentru că fiecare profesor ascultă pe cine consideră sau pe cine se înscrie, cei timizi sau cei care nu au învățat nefiind solicitați. Cu timpul se formează o atitudine negativă față de învățatură la unii elevi.

În vederea integrării cu succes a elevilor în ciclul gimnazial este necesar un dialog deschis, colegial, sincer între învățător și profesor. Dacă unul dintre el abordează problema din poziția care controlează pe celălalt, eficiența dialogului tinde spre zero și au de pierdut copiii. Dacă învățătorul nu vrea să colaboreze și nu-l interesează gradul de adaptare a elevilor în clasele gimnaziale, dialogul nu poate avea loc.

Testările de la sfârșitul clase a IV-a pot fi folosite atât de învățător cât și de profesor. Învățătorul află, după analiza rezultatelor testărilor până unde au ajuns cu pregătirea elevilor, dacă cei care promovează cu calificative de „suficient” au atins cerințele minime referitoare la nivel de cunoștințe și formare de priceperi și deprinderi. În clasa a V-a profesorii testează din nou elevii. Nu e rău dacă această testare are loc după recapitularea cunoștințelor din ciclul primar, lucrările de sondaj date în prima sau a doua săptămână de școală nefiind edificatoare.

O altă formă de realizare eficientă a dialogului dintre învățător și profesori ar fi analiza metodelor și mijloacelor folosite în organizarea și desfășurarea lecțiilor la clasa a V-a, dar și la clasa a IV-a. În acest sens, ar fi necesar să se desfășoare interasistențe la clasa a V-a, pentru a studia problemele adaptării elevilor în ciclul gimnazial, precum și interasistențe la alte clase, la profesorii care vor preda la clasa a V-a, pentru a le studia stilul de predare. În urma obținerii acestor informații își poate organiza procesul de predare-învățare în vederea asigurării unor condiții mai bune de trecere a elevilor din clasele primare în cele gimnaziale.

În același timp, profesorii ar putea desfășura interasistențe la clasa a IV-a, pentru a observa ce este specific în predarea disciplinei la această clasă și ce poate transfera la clasa a V-a pentru ca elevii să treacă mai ușor „pragul” în discuție. Dar, pentru a se verifica dacă au observat corect acest „specific”, ar putea ține câteva lecții la clasa a IV-a și să constate dacă ceea ce au reținut este viabil sau nu.

Astfel, lecțiile desfășurate în ultima clasă a ciclului primar de profesori se vor desfășura în stilul didactic specific gimnaziului și vor permite profesorului să se obișnuiască din timp cu clasa.

Toate cele prezentate au dorit să îndrepte atenția către acest „prag”, să scoată în evidență măsuri posibile pentru micșorarea lui, măsuri care țin de școli, de învățători și profesori.

Concluzia ar fi că profesorii și învățătorii trebuie să realizeze o echipă în cunoașterea individualității elevilor deoarece, după cum spunea Titu Maiorescu, „Într-un petec de grădină arunci sămânța plantei și te interesezi de florile ce ies. Și să rămâi rece la înflorirea sufltească a elevilor tăi?”

SCOP: facilitarea tranziției din ciclul de învățământ primar în ciclul de învățământ gimnazial în vederea prevenirii insuccesului școlar la elevi

OBIECTIVE:

- ❖ studierea și cunoașterea de către profesori a programei școlare de la ciclul primar, în special de la clasa a IV a (matematică, limba și literatura română, chiar și alte discipline ca geografia, istoria)
- ❖ realizarea unui dialog deschis, colegial, sincer între învățător și profesor despre problemele cu care se confruntă
- ❖ desfășurarea unor lecții deschise la matematică și limba și literatura română cu participarea profesorilor
- ❖ prezentarea elevilor și a părinților din clasa a IV a profesorii, sălile de clasă, laboratoarele
- ❖ înțelegerea și conștientizarea de către copii și părinți a schimbărilor fizice și psihice prin care trec copiii la această vârstă prin discuții cu un consilier școlar sau un psiholog

GRUP ȚINTĂ: elevii claselor a III a și a IV a de la Școala Gimnazială „Virgil Iovănaș” Șofronea

RESURSE PROIECT:

- ★ **Resurse umane:** cadrele didactice partenere ale proiectului, elevii claselor implicate și părinți ai acestora, consilier școlar
- ★ **Resurse temporale:** ianuarie 2019-iunie 2020
- ★ **Resurse financiare:** autofinanțare;
- ★ **Resurse de spațiu:** sala de clasă;
- ★ **Resurse materiale:**
 - informaționale: cărți, reviste, ilustrații, prezentări PPT, culegeri, dicționare
 - audio-video: laptop, video proiector

ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI

<i>Activitatea</i>	<i>Descrierea activității</i>	<i>Responsabil</i>	<i>Locația</i>	<i>Perioada</i>
Programa școlară la ciclul primar și clasa a V a	-masă rotundă cu subiectul „Să studiem programa școlară” -învățătorul va pune la dispoziția profesorilor programa școlară de la ciclul primar și va răspunde întrebărilor acestora	Băcican Codruța	Sala de clasă	februarie
Lecție deschisă la clasa a III a- limba și literatura română	-învățătoarea va desfășura a lecție de lb.și lit.română cu participarea profesorului de limba română -se vor prezenta metodele, mijloacele de lucru	Băcican Codruța	Sala de clasă	martie
Lecție deschisă la clasa a III a matematică	-învățătoarea va desfășura o lecție de matematica	Băcican Codruța	Sala de clasă	mai
Lecție deschisă la clasa a V a- limba și literatura română	-profesoara de limba și literatura română va desfășura o lecție	Petrișor Andreea	Sala de clasă	octombrie

	la clasa a V a cu participarea elevilor din clasa a IV a			
Lecție deschisă la clasa a V a -matematică	-profesorul de matematică va desfășura o lecție demonstrativă la clasa a V a cu participarea elevilor din clasa a iv a	Pop Rodica	Sala de clasă	decembrie
De vorbă cu consilierul școlar	-întâlnire între învățător, părinți, profesori și consilier școlar -discuții și vizionarea unor filmulețe despre schimbările fizice și psihice ale copilului puber	Băcican Codruța	Sala de clasă	martie
Evaluările naționale	-se vor prezenta rezultatele evaluărilor naționale și se vor studia lacunele elevilor și metodele de remediere	Băcican Codruța	Sala de clasă	mai
Ziua porților deschise	-părinții și copiii vizitează laboratoarele, biblioteca, sălile de clase	Băcican Codruța	Sala de clasă	iunie

EVALUARE:

- completarea unor chestionare privind integrarea școlară a elevilor la gimnaziu de către părinți, copii și profesori
- portofoliu cu procesele verbale ale activităților
- „cutiuța„cu propuneri din partea profesorilor și a părinților pentru o bună integrare

MEDIATIZARE/DISEMINARE:

- Mediatizare pe pagina web a școlii, pe site-ul www.didactic.ro, în ziarul local

SUSTENABILITATE:

- Continuarea și perpetuarea proiectului și la generațiile viitoare